

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

A zsebben hordozható asszisztens

A jegyzetfüzet ideje lejárt? Aki ezt gondolja, annak ajánljuk a PDA-t, más néven *personal digital assistant*-et (de ajánlhatnánk akár a tábla pc-t is).

Mi a PDA?

A személyes digitális segéd-erő¹ (segítőként, titkárnóként, asszisztensként is említik) egy kicsi, kézben hordozható mobil-eszköz, amely alkalmas mind a személyes, mind a munkához kapcsolódó információk tárolására és visszakeresésére.

Eredetileg nem zsebszámológépnek indult, hanem az asztali számítógép kiegészítőjének: akkor is kéznél (kézben) legyenek a legfontosabb információk, amikor személyi számítógép nincs a közelben. Ez lett tehát a „hogyan tartsuk (egy) kézben az ügyeinket” probléma digitális megoldása. Ennek kapcsán azért eszünkbe jutnak a hordozható számítógépek is, hiszen ahogy fejlődnek a PDA-k, úgy hasonlítanak egyre inkább a laptopokra: a PDA-k egyre okosabbak, nagyobb teljesítményűek, a laptopok pedig egyre kisebbek lesznek.

Mit tud egy PDA?

A PDA-k ereje a készülékre telepített szoftverekben rejlik: a régebbi eszközök is tartalmaztak már cím- és telefonkönyvet, naptárat és jegyzetelési lehetőséget, amiket egy kis (szinkroni-

záló) programocská segítségével áttölthetünk személyi számítógépünkre és vissza. Az újabb fejlesztések többsége képes arra, hogy programokat futassunk, dokumentumokat olvassunk rajtuk, továbbá böngészhetjük velük az internetet és olvashatjuk e-mailjeinket is. Tárolhatunk rajtuk szótárt (pl. Mobipocket) és térképet (Útböngész, Aeromap), az információt pedig gyorsan áttölthetjük egy USB kábellel vagy infraporttal a számítógépünkre. Az adatbevitel kissé lassú, hiszen kisméretű mobil-eszkörről van szó. A PDA-n a „gyárilag” beépített *stylussal* kommunikálunk – menüvezérléssel. Lassú és nehézkes mind a képernyőn megjelenő billentyűzetre való mutogatás, mind a kézírás-felismerő program, de már tavaly óta kapható a *wireless PDA keyboard*, azaz a vezeték nélküli PDA-billentyűzet is (Pocketop Inc.)!

PDA az orvoslásban

A PDA-kat nem csak névjegyek és egyéb adatok, időpontok tárolására használhatjuk. Egyre több PDA formára igazított programot tölthetünk le – pl. Adobe Acrobat Reader az e-

közlemények olvasására, és egyre több szakirodalmi forrást használhatunk – *zsebre igazítottan*. 1994 óta számos külföldi humán orvosi példa bizonyítja, hogy többek között a klinikusok és a gyógyszerészek munkáját nagy mértékben segíti a PDA-használat: azonnali hozzáférés az orvosi szakirodalomhoz és a betegek adatainak nyilvántartása. A National Library of Medicine (USA) kutatói olyan, a PDA-k számára hozzáférhető gateway-t fejlesztettek ki, amelyen keresztül például a MEDLINE/PubMed is használható: <http://certif.nlm.nih.gov:8080/nlm/>.

A MICROMEDEX cég a klinikai ellátást segítő információkhoz való hozzáférést kínálja a PDA-ra „csinosított” *mobile MICROMEDEX*szel, amely minden *MICROMEDEX Healthcare Series* előfizető számára ingyenes.

A kézbevaló csodákat kedvelő állatorvosok számára is van ajánlatunk: többek között a *The 5-Minutes Veterinary Consult: Canine and Feline*, a *The PocketDVM, Veterinary Drug Handbook 4th edition* című elektronikus könyvek is elérhetőek, letölthetőek – térítés ellenében - PDA-formában!

Aki nem hiszi, járjon utána: <http://www.anmlr.com>. (M. T.)

¹ Találkozhatunk a *palmtop*, a *hand-held computer* és a *pocket computer* kifejezésekkel, mint szinonimákkal, továbbá gyakran használják a népszerűbb PDA-termékek nevét is megnevezésül, pl. *Palmtop*, *PalmPilot* stb. A *HPC* (*hand-held personal computer*) a Microsoft Corp. PDA-megnevezése.

Régi patkók kopogása...

Nemrégiben Tolnay Sándor köteteit forgattuk, s reméljük, hogy nemsokára virtuálisan Önök is ezt tehetik. És lám, a Barmokat orvosló könyv (1795) borítójának belsején egy régi lódoktor csinos betűvel felrótt a maga számára néhány hasznos tanácsot, amelyek nyilván hiányoznak a könyvből:

„Hogyha az Ökörnek vagy Tehénnek Szarva letörne tehát aztat lekellene metzeni fűrészsel és azután hogy az vér el áljon aztat meg éteni, és azután taplót vagy tseppüt szurokba mártani és aztat reá kötni hogy az vér el áljon 3. 4. napig rajt hagyni és aztat annak utána fris hideg vízzel békötözni és a kötőt illyen formára Metzeni.

Szarvas Marhánál. A Harmadik gyomornak Száraz betegségiben nem tsak a nem kérődzésből vagy az eledelnek meg vetésiből ésmérhettyük meg, hanem abból is, hogy egyszer víg a marha másszor Szomorú, és a fejit tsoválja, olykor kőhög, és ha megy meg meg áll, ha valami előtte van Szomorúan sok ideig reá níz, és egy mikor védámodni kezd megin meg indul megy ismít, ez sem jó jel mert már ekkor közel vannak az betegséget meg vető fundamentumok...”

Bizonyára sokaknak volt kedves könyve *Török Imre: Kedves lovakról, furcsa emberekről* c. kötete, amely gondolatban a 19. század végére vitte vissza az olvasót. Hasonló hangulat fogott el, amikor véletlenül belelapoztam a Pesti Magyar Királyi Állatgyógyintézet patkoldájának 1874-es számlakönyvébe. Kalligrafikus írással sorjáznak egymás mögött a nevek, s alattuk időrendben a patkolások emlékei: a patkófajták – amelyek közül a srófst kérték a leggyakrabban – és a fizetendő összegek. Két pengőtől húsz krajcárig.

A sort *Gróf Andrassy Gyula*, a kiváló hazafi és diplomata nyitja, aki aktív részese volt az 1848-49. évi eseményeknek, majd néhány évi emigráció után a dualizmus korának meghatározó külpolitikai személyisége lett. A következő oldalakon *Apatczky* és *Bókay* doktorokat találjuk, az utóbbi minden bizonnyal Bókay János, a gyermekgyógyászat hazai megalapítója. Bizony mindkét doktor lovai több patkót koptattak, mint Andrassy gróféi. *Darányi Ignátz* is itt patkoltatott: vajon az agg „nemzetgazda” vagy az ifjú ügyvéd, a későbbi „földművelésügyi miniszter”? Itt gondoskodtak a Flóra Gyertya Gyár, Feszt vasúti igazgató lovairól, de a nyomdász és kiadó *Heckenaszt Gusztáv* jószágairól is, akinél Petőfi a Nemzeti Dalt nyomtatta, s aki 1873-ban kilencszáz magyar kiadvánnyal büszkélkedhetett, amelyeket kölcsönkönyvtárában

is forgalmazott. Az igazi nagy „fogyasztók” azonban a hivatásosak voltak, akik egy esztendő alatt ötven-száz patkolást is igényeltek: pl. *Braun* „fiackeres”, *a honvéd lovak*, *a Ludowika akadémia*, *a lovarda*, *a városi huszárok*. A sort „Özvegy *Zeilingerné*” zárja.

Szerencsés az a könyvtár, amelyben ilyen véletlenek történhetnek. (O. É.)

Marha melegben

Internet források

A nagy melegben kialakuló hőstressz leküzdése szarvasmarhánál sem könnyű dolog. A lehetőségekről igen jó összefoglalókat találhatunk az interneten.

Cattle stress model

<<http://agweather.mesonet.ou.edu/models/cattle/default.html>>

A modell segítségével kiszámítható egy mutató, amelynek alapján előre meghatározott, a „Managing Feedlot Heat Stress” szerinti intézkedéseket lehet tenni a hőség elkerülésére. Az index figyelembe veszi a levegő hőmérsékletét, páratartalmát, és a relatív páratartalom százalékos értékét.

Terry Mader – Dee Griffin – LeRoy Hahn:

Managing Feedlot Heat Stress

<<http://www.ianr.unl.edu/pubs/beef/g1409.htm>>

Részletesen ismerteti azokat a gyakorlati lépéseket, amelyekkel az istálló és a jóságok védhetőek a túlhevülés ellen: itatás és vízzel történő lehűtés, megfelelő párologtatás, a légmozgás biztosítása, az állat mozgatásának, igénybevételének elkerülése, a takarmány-összetétel változtatása, árnyékolás, legyek távoltartása. Nem feledkeznek el az emberek biztonságáról sem. (Pdf változatban: **Griffin, D.: Feedlot heat stress checklist** <<http://gpvec.unl.edu/HeatDrought/flheatsr.pdf>>.)

Joe W. West: Management Considerations for the Dairy Cow During Heat Stress

<http://www.cals.ncsu.edu/an_sci/extension/dairy/Dairy%20Conference/2000/west.htm>

A dolgozat részletesen foglalkozik a hőstressz tüneteivel, az árnyékolás lehetőségeivel, és részletezi a takarmány összetételében kívánatos változásokat, a megfelelő ásványi anyag-ellátást.

J. P. Harner - J. F. Smith – M. J. Brouk – J. P. Murphy: Reducing Heat Stress in the Holding

Pens <<http://www.oznet.ksu.edu/library/lvstk2/mf2468.pdf>>

Nagy hangsúlyt fektet a megfelelő létszám megállapítására, és részletesen ismerteti a ventilációs és porlasztósos hűtés lehetőségeit.

**Külső hallójárat gyulladás
kutyáknál és macskáknál
Válogatott bibliográfia**

- ANGUS, J. C.** et al.: Breed variations in histopathologic features of chronic severe otitis externa in dogs: 80 cases (1995-2001). = *JAVMA*. 2002. 221. 7. 1000-1006.
- ASHOK, K.** et al.: Treatment of otitis externa in dogs associated with *Malassezia pachydermatis*. = *Indian Vet. J.* 2002. 79. 7. 727-729.
- BELLAH, J. R.**: How and when to perform lateral and vertical ear canal resection. = *Vet. Med.* 1997. 92. 6. 535-543.
- BELLAH, J. R.**: When should you recommend total ear canal ablation and lateral bulla osteotomy? = *Vet. Med.* 1997. 92. 6. 544-550.
- BLANCO, J. L.** et al.: Optimum incubation conditions for the isolation of yeasts from canine otitis externa. = *J. Vet. Med. B.* 2000. 47. 8. 599-605.
- BREITWIESER, F.**: Ergebnisse bakteriologischer und mykologischer Untersuchungen bei der Otitis externa des Hundes. = *Tierärztliche Praxis*. 1997. 25. 3. 257-260.
- CARLOTTI, D. N.** et al.: L'otite externe chez le chien: etiologie et clinique, revue bibliographique et etude retrospective portant sur 752 cas. = *Pratique Med. Chirurg. l'Animal de Compagnie*. 1997. 32. 3. 243-257.
- EOM, KIDONG** et al.: Canalographic evaluation of the external ear canal in dogs. = *Vet. Radiol. Ultrasound*. 2000. 41. 3. 231-234.
- FRANZ, N.**: Wirksamkeit und Sicherheit des neuen Kombinationspräparates Otomax(R) zur Behandlung der Otitis externa beim Hund. = *Tierärztliche Umschau*. 2001. 56. 3. 141-145.
- GINEL, P. J.** et al.: A semiquantitative cytological evaluation of normal and pathological samples from the external ear canal of dogs and cats. = *Vet. Dermatol.* 2002. 13. 3. 151-156.
- GODFREY, D.**: *Microsporum canis* associated with otitis externa in a Persian cat. = *Vet. Rec.* 2000. 147. 2. 50-51.
- GONZALEZ, A. M.** et al.: Measurement of body temperature by use of auricular thermometers versus rectal thermometers in dogs with otitis externa. = *JAVMA*. 2002. 221. 3. 378-380.
- GOTTHELF, L. N.**: How I approach...otitis externa. = *Waltham Focus*. 2001. 11. 1. 2-3.
- GUEDEJA-MARRON, J.**: Antimicrobial sensitivity in microorganisms isolated from canine otitis externa. = *J. Vet. Med. B.* 1997. 44. 6. 341-346.
- GUEDEJA-MARRON, J.** et al.: Susceptibility of bacterial isolates from chronic canine otitis externa to twenty antibiotics. = *J. Vet. Med. B.* 1998. 45. 8. 507-512.
- HALLIWELL, R. E. W.**: Efficacy of hyposensitization in feline allergic diseases based upon results of in vitro testing for allergen-specific immunoglobulin E. = *JAAHA*. 1997. 33. 3. 282-288.
- HEMPEL, J.**: Klinische und Mikrobiologische untersuchungen bei der Otitis Externa des Hundes. 2000. 132. Diss.
- HENDRICKS, A.** et al.: Ulcerative otitis externa responsive to immunosuppressive therapy in two dogs. = *J. Small Anim. Pract.* 2002. 43. 8. 350-354.
- HUANG, HUIPI** et al.: Use of infrared thermometry and effect of otitis externa on external ear canal temperature in dogs. = *JAVMA*. 1998. 213. 1. 76-79.
- JACOBSON, L. S.**: Diagnosis and medical treatment of otitis externa in the dog and cat. = *J. South African Vet. Assoc.* 2002. 73. 4. 162-170.
- JOYCE, J. A. – DAY, M. J.**: Investigation into the immunopathogenesis of canine aural hematoma. = *Vet. Surg.* 1996. 25. 3. 262.
- KISS, G. – PAPP, L.**: A *Malassezia pachydermatis* okozta kórképek diagnosztikája és gyógykezelése. = *MÁL*. 1994. 49. 12. 745-748.
- KISS, G.** et al.: New combination for the therapy of canine otitis externa. II. Efficacy in vitro and in vivo. = *J. Small Animal Pract.* 1997. 38. 2. 57-60.
- MASUDA, A.** et al.: Study of lipid in the ear canal in canine otitis externa with *Malassezia pachydermatis*. = *J. Vet. Med. Sci.* 2000. 62. 11. 1177-1182.
- MERCHANT, S. R.**: Pathogenesis and clinical management of otitis externa in dogs. = *Irish Vet. J.* 1997. 50. 7. 448-449.
- MEYER-LINDENBERG, A. – NOLTE, I.**: Külsőfülgulladás kutyában és macskában. = *MÁL*. 1999. 121. 6. 363-365.
- OSTHOLD, W. – BECK, J.**: Otitis externa bei Hund und Katze - Aetiologie und Pathogenese aus dermatologischer Sicht. = *Praktische Tierarzt.* 1999. 80. 12. 1048...1061.
- POUCKE, S. VAN:** Ceruminous otitis externa due to *Demodex cati* in a cat. = *Vet. Rec.* 2001. 149. 21. 651-652.
- SARIDOMICHELAKIS, M. N.** et al.: Canine atopic dermatitis in Greece: clinical observations and the prevalence of positive intradermal test reactions in 91 spontaneous cases. = *Vet. Immunol. Immunopathol.* 1999. 69. 1. 61-73.
- TEJEDOR-JUNCO, M. T. – MARTIN-BARRASA, J. L.**: Identification and antimicrobial susceptibility of coagulase positive staphylococci isolated from healthy dogs and dogs suffering from otitis externa. = *J. Vet. Med. B.* 2002. 49. 9. 419-423.
- WHITE, P. D.**: Medical management of chronic otitis in dogs. = *Comp. Cont. Ed. Pract. Vet.* 1999. 21. 8. 716...728.
- YOSHIDA, N.** et al.: Studies of certain factors affecting the microenvironment and microflora of the external ear of the dog in health and disease. = *J. Vet. Med. Sci.* 2002. 64. 12. 1145-1147.

A fenti cikkekről könyvtárunktól másolat kérhető.
(O. É.)

Szabadon letölthető/használható elektronikus könyvek a Web-en

Electronic- vagy freeBooks elnevezéssel illetik őket a leggyakrabban. Az előbbiért sokszor fizetni kell (letöltésenként vagy csak egyszer), az utóbbi szabadon használható, díjtalanul lapozgathatjuk, sok esetben le is tölthetjük otthoni számítógépünkre. Egyre gyakrabban találkozunk olyan e-könyvvel, amely csak elektronikus változatban létezik és nem egy papírkönyv digitalizált változata: lásd az IVIS gyűjteménye <<http://www.ivis.org>>. Vannak azonban olyan non-profit vállalkozások is, amelyek egy-egy remek kézikönyvet állítanak az internetezők szolgálatába.

A digitális irodalom kezelésére még nincs világszabvány – az elektronikus irodalom olvasásához legegyszerűbb eszközül az Acrobat Reader PDF-olvasójának legújabb verzióját ajánljuk (ingyenesen letölthető a <<http://www.adobe.com>> címen).

Ízelítőül:

Merck Veterinary Manual

<<http://www.merckveterinarymanual.com>>,

<<http://www.vetmanual.org>>

Ha sem az otthoni polcunkon, sem pedig a könyvtárban nem találjuk a Merck Veterinary Manual legutóbbi, 8. kiadását, ne bosszankodjunk... Egyetemi vagy esetleg otthoni internet-

eléréssel térítésmentesen lapozgathatjuk ezt a kézikönyvet!

Használhatjuk kényelmesen, gyorsan: a *menü* (Table of Contents) és a *navigációs csík* segítségével. A menüben témák (fejezetek, alfejezetek) között böngészhetünk, a szövegbe beépítve találjuk az *illusztrációkat*: táblázatokat és ikon-formából felnagyítható képeket (kb. 1200 illusztrációt). A navigációs csíkon, a fűlekre kattintva böngészhetünk a táblázatok és képes illusztrációk között, valamint útmutatóban tájékozódhatunk az e-könyv használatáról.

Az elektronikus változat hatalmas előnye az egyszerű és *összetett keresési felület*! Keresésünket szűkíthetjük pl. címre, kulcsszóra, kereshetünk egyszerű szavakra vagy összetett kifejezésekre, amelyeket az online verzió beépített keresőgépének logikai operátoraival egymáshoz kapcsolhatunk. A Web-es változat további előnyei: a találatok szövegében színes csíkkal emelik ki a keresett szavakat, kifejezéseket; az egyes fejezetek közötti kapcsolat szinte élővé válik a hyperlinkes mutatórendszer segítségével.

Field Manual of Wildlife Diseases: *General Field Procedures and Diseases of Birds*

<http://www.nwhc.usgs.gov/pub_metadata/field_manual/field_manual.html>

Az USA Vadegészségügyi Központjának honlapjáról a könyv egészben PDF-fájlban (43 MB) illetve fejezetek szerint fájlokra bontva tölthető le. Ez az e-könyv interaktívan nem kereshető: a nyomtatott változathoz hasonlóan az Index szerint kereshetünk benne. (M. T.)

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja: Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár

Felelős kiadó: Szabóné Szávay Judit e-mail: mrszabo@univet.hu

Felelős szerkesztő: Orbán Éva e-mail: eorban@univet.hu

Cím: 1078 Budapest, István u. 2.

Tel.: (06-1) 478-4226 (Titkárság), 478-4228 (Olvasószolgálat)

Fax: (06-1) 478-4227

Honlap: <<http://konyvtar.univet.hu/>>

e-mail: library@univet.hu

